

ΘΕΜΑ : Ενημέρωση για το πρόγραμμα επιμόρφωσης Καθηγητών στο Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και τη Επαγγελματική Συμβουλευτική.

Η εγκεκριμένη Ενέργεια "Επαγγελματικός Προσανατολισμός", που χρηματοδοτείται από το ΕΠΕΑΕΚ (ΚΑ/1798 / 24 - 7- 1997), περιλαμβάνει σχεδιασμό ο οποίος αφορά τη βελτίωση των μέσων (Πληροφοριακού και Διδακτικού, Ψυχομετρικού και Ηλεκτρονικού υλικού), των Υπηρεσιών (Οργάνωση και λειτουργία Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού «ΕΚΕΠ», 70 Κέντρων Συμβουλευτικής - Προσανατολισμού (ΚΕΣΥΠ) στους Νομούς της χώρας και 200 Γραφείων ΣΕΠ σε ισάριθμα σχολεία) αλλά και την ανάπτυξη προσωπικού καταρτισμένου στο ΣΕΠ και τη Συμβουλευτική (επιμόρφωση 120 Συμβούλων ΣΕΠ, Επιμόρφωση 1500 Καθηγητών ως Καθηγητών - Συμβούλων ΣΕΠ και Επιμόρφωση 70 Καθηγητών ως ειδικών πληροφόρησης).

Με την παρούσα δίδονται σύντομα πληροφορίες , που αφορούν το σχεδιασμό του Έργου «Επιμόρφωση Καθηγητών Δ/θμιας Εκπαίδευσης στο ΣΕΠ και την Επαγγελματική Συμβουλευτική».

Α. Ο σχεδιασμός στηρίχθηκε καταρχήν στις σύγχρονες τάσεις που αφορούν την εφαρμογή στη Δ/θμια Εκπ/ση

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Συγκεκριμένα:

Έχει οριστεί ότι ο ΣΕΠ είναι η παροχή βοήθειας προς τους μαθητές κατά τα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους

- για να συνειδητοποιήσουν και να καλλιεργήσουν τις δυνατότητές τους,
- για να αναπτύξουν τις κλίσεις και δεξιότητές τους,
- για να συσχετίσουν τα σχέδιά τους με την πραγματικότητα,
- για να οργανώσουν τις προσπάθειές τους και να σχεδιάσουν το μέλλον τους,
- για να μάθουν να παίρνουν αποφάσεις για θέματα που τους αφορούν και να διεκδικούν τη συμμετοχή τους στο κοινωνικό γίγνεσθαι,

σε σχέση με τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους επιλογές.

Οι διαδικασίες αυτές είναι στενά συνδεδεμένες με την έννοια της αυτοαντίληψης της συνειδητοποίησης δηλαδή των διάφορων πτυχών του εαυτού του, η οποία συμβάλλει στη δημιουργία κινήτρων συμπεριφοράς και στην απόκτηση μιας ισορροπημένης, υγιούς και ολοκληρωμένης προσωπικότητας.

Προς αυτή την κατεύθυνση κινείται και η σύγχρονη τάση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός δε σημαίνει λοιπόν απλά την παροχή πληροφοριών και συμβουλών από ειδικούς στο αντικείμενο, αλλά τη διδασκαλία και μάθηση των ικανοτήτων και του τρόπου σκέψης που χρειάζονται οι νέοι για να αποφασίσουν τις σπουδές και το επάγγελμα που θα διαλέξουν και να δημιουργήσουν μία εικόνα για την επαγγελματική ζωή του ενήλικα.

Αυτό σημαίνει ότι ο επαγγελματικός προσανατολισμός γίνεται μέρος του εκπαιδευτικού προγράμματος.

Η επίτευξη των στόχων αυτών είναι μία μακρόχρονη διαδικασία, οπότε ο επαγγελματικός προσανατολισμός πρέπει να αρχίζει από νωρίς στη ζωή του ατόμου, τουλάχιστον από τότε που πρέπει να πάρει την πρώτη απόφαση σχετικά με το ποιον κλάδο να ακολουθήσει.

Ενεργός συμμετοχή των νέων στη λήψη αποφάσεων για τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους επιλογές σημαίνει παροχή ευκαιριών στους νέους για να ανακαλύψουν τις κλίσεις τους. Έτσι, ένα πρόγραμμα επαγγελματικού προσανατολισμού πρέπει να περιλαμβάνει ενεργό μάθηση όπως είναι η εργασιακή εμπειρία, η συμμετοχή σε δραστηριότητες μέσα στη τάξη και έξω από αυτή κ.α.

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Η διδασκαλία και η μάθηση, που είναι στοιχεία απαραίτητα για τη μετάβαση από το σχολείο στη ζωή του ενήλικα, δεν μπορούν να βρίσκονται έξω από το πραγματικό κοινωνικό - οικονομικό πλαίσιο στο οποίο ζουν οι νέοι. Θα πρέπει με κάποιο τρόπο να συνδέονται με τις δομές και τις ευκαιρίες της περιοχής του. Έτσι, ο επαγγελματικός προσανατολισμός πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχουν ισχυροί δεσμοί μεταξύ σχολείου, σαν φορέα υπεύθυνου για τον επαγγελματικό προσανατολισμό και του εξωσχολικού περιβάλλοντος.

Σημαντικός θεσμός λοιπόν σ' αυτή τη νέα προοπτική καθίσταται ο Καθηγητής που εφαρμόζει το θεσμό μέσα στη σχολική μονάδα.

Ο θεσμός αυτός απαιτεί από τον Καθηγητή τη διπλή ιδιότητα του Καθηγητή - Συμβούλου.

Έτσι ο Καθηγητής - Σύμβουλος είναι το πρόσωπο που:

- έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί το μαθητή σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινής ζωής στο σχολείο και να τον βλέπει, να δρα ως άτομο, ως προσωπικότητα συνολικά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του και τα ιδιαίτερα γνωρίσματά του και όχι αποσπασματικά και μεμονωμένα.
- έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί το μαθητή σε όλη την πορεία της ανάπτυξής του στα χρόνια του Γυμνασίου και του Λυκείου.
- έχει τα μέσα για να μάθει τους μαθητές του τον τρόπο και τη μέθοδο για να παρακολουθούν οι ίδιοι τον εαυτό τους και να αντιλαμβάνονται και να αναλύουν τις αιτίες που καθορίζουν τη συμπεριφορά τους και τις αποφάσεις τους.
- μπορεί να παρεμβαίνει στις διαδικασίες της σχολικής ζωής και να υποκινεί τους μαθητές σε δράση και δραστηριοποίηση μέσα από την οποία θα αποκτούν εμπειρία και θα αναπτύσσουν τις ικανότητές τους, αλλά συγχρόνως θα κάνουν διαπιστώσεις και θα γνωρίζουν καλύτερα τον εαυτό τους **για να οδηγηθούν τελικά να μάθουν να αξιοποιούν αυτή τη γνώση για να οργανώσουν τη ζωή τους κατά και μετά το σχολείο.**
- μπορεί να έχει άμεση και ουσιαστική επικοινωνία και επιρροή σε άλλα σημαντικά πρόσωπα που παρεμβαίνουν και συντελούν στην ανάπτυξή του, όπως οι συμμαθητές του, οι άλλοι καθηγητές, η Διεύθυνση του σχολείου αλλά και οι γονείς του.

Εν κατακλείδι, ο Καθηγητής - Σύμβουλος είναι το πρόσωπο που μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των ανθρωπίνων σχέσεων μέσα στο σχολείο, στην αυτοπραγμάτωση του

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

μαθητή, στη σύνδεση του σχολείου με την ενεργό ζωή, και στη μετάβαση από την παραδοσιακή «παιδαγωγική σχέση» στη σύγχρονη «συμβουλευτική σχέση» μεταξύ δασκάλου και μαθητή και στη διαμόρφωση της συναισθηματικής νοημοσύνης του μαθητή

Στο τεράστιο αυτό έργο, θα έχει το ρόλο του προτροπέα, του εμπνευστή, του υποκινητή, του συνοδού και σε καμία περίπτωση δε θα θεωρήσει τον εαυτό του "ειδικό και μοναδικό", αλλά ένα αναπόσπαστο μέρος της σχολικής κοινότητας μέσα από την οποία πρέπει να λειτουργήσει και τις δυνάμεις της οποίας πρέπει να αξιοποιήσει για να προετοιμάσει τους μαθητές για τις νέες απαιτήσεις της ζωής και της εργασίας.

B. Το έργο του «Καθηγητή - Συμβούλου»

Το έργο του «Καθηγητή-Συμβούλου» μέσα σε κάθε σχολική μονάδα συνοπτικά είναι :

- α. Να εφαρμόζει το θεσμό μέσα στην τάξη με τη βοήθεια των Αναλυτικών Προγραμμάτων στα πλαίσια του προγράμματος σπουδών.**
- β. Να εφαρμόζει σε προσωπικό επίπεδο και σε ομάδες μαθητών ή γονέων την Επαγγελματική Συμβουλευτική.**
- γ. Να αξιοποιεί τις δραστηριότητες της Σχολικής ζωής που βοηθούν στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των μαθητών**
- δ. Να πραγματοποιεί δραστηριότητες, για να γίνεται δυνατό το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνικοοικονομική πραγματικότητα της κοινότητας, καθώς και η σύνδεσή του με αυτή.**
- ε. Να ενεργεί δημιουργικά, έτσι ώστε να συμβάλει στην ευαισθητοποίηση και συνειδητοποίηση των δυνατοτήτων, των κλίσεων και των ενδιαφερόντων των μαθητών και στη βαθύτερη κατανόηση του εαυτού τους.**
- στ. Να παρέχει στους μαθητές πληροφόρηση για τις σπουδές και τα επαγγέλματα. Για το σκοπό αυτό οργανώνει σε ειδικό χώρο όλο το απαιτούμενο πληροφορικό υλικό.**

Γ. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και σε αυτή την προοπτική οι Στόχοι της επιμόρφωσης ορίστηκαν ως εξής:

- 1) Ο Καθηγητής -Σύμβουλος να αποκτήσει τις απαραίτητες διεπιστημονικές γνώσεις (Παιδαγωγικές, Κοινωνικές Επιστήμες κ.α), που υποστηρίζουν το ΣΕΠ και τη Συμβουλευτική ώστε να μπορεί να προσεγγίζει σφαιρικά τα φαινόμενα που αφορούν στο έργο του.

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

- 2) Να αναπτύξει δεξιότητες Συμβούλου - Παιδαγωγού, ώστε να μπορεί να οριοθετεί το ρόλο του ως συνοδού και εμπυχωτή του μαθητή στη πορεία επίτευξης των σκοπών και των στόχων που ο ίδιος έχει βάλει για το μέλλον του.
- 3) Να είναι σε θέση να κατανοεί και να εφαρμόζει τους σκοπούς και τους στόχους του ΣΕΠ και της Συμβουλευτικής καθώς και τους ειδικότερους στόχους των Αναλυτικών Προγραμμάτων.
- 4) Να δημιουργεί ευνοϊκό Ψυχοπαιδαγωγικό περιβάλλον, κατάλληλο για την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων αυτογνωσίας και προσωπικής ανάπτυξης των μαθητών.
- 5) Να αναλαμβάνει δημιουργικές πρωτοβουλίες για την περαιτέρω ανάπτυξη και αξιοποίηση των στόχων και των σκοπών των Αναλυτικών Προγραμμάτων του ΣΕΠ και της Συμβουλευτικής, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών.
- 6) Να μπορεί να εφαρμόζει προγράμματα και να αναπτύσσει στρατηγικές που προάγουν την εκπαιδευτική, προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών, στα πλαίσια πάντα των γενικότερων σκοπών και στόχων του θεσμού και του ρόλου τους.
- 7) Να αντιλαμβάνεται το σύγχρονο ρόλο του σχολείου και τη θέση του στον ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό χώρο .
- 8) Να μπορεί να αναγνωρίζει και να αξιοποιεί όλα εκείνα τα στοιχεία της σχολικής αλλά και της εξωσχολικής ζωής που συμβάλλουν στην εκπαιδευτική, προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών.
- 9) Να μάθει να εναρμονίζεται και να συνεργάζεται εποικοδομητικά με τους άλλους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και όλους τους άλλους παράγοντες της σχολικής και της εξωσχολικής κοινότητας.
- 10) Να κατανοήσει μέσα από βιωματικές μεθόδους και θεωρητική υποστήριξη, βασικές αρχές της Συμβουλευτικής, που έχουν σχέση με τη διεξαγωγή μη κατευθυντικής συνέντευξης.
- 11) Να αποκτήσει τις θεωρητικές γνώσεις, εμπειρίες και δεξιότητες που θα τον βοηθήσουν να μάθει να επικοινωνεί αποτελεσματικά.
- 12) Να μπορεί να λειτουργήσει ως συντονιστής και εμπυχωτής σε διάφορα είδη ομαδικής εργασίας που απαιτεί το έργο του.
- 13) Να αποκτήσει δεξιότητες καλής επικοινωνίας και συνεργασίας με άτομα ή ομάδες σε προσωπικό, κοινωνικό και επαγγελματικό επίπεδο.
- 14) Να αναπτύξει δεξιότητες σχεδιασμού και οργάνωσης προγραμμάτων σύνδεσης των μαθητών με την κοινωνική πραγματικότητα και τον κόσμο της εργασίας.

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

- 15) Να γνωρίζει τις κυριότερες θεωρίες Επαγγελματικής Ανάπτυξης, ώστε να κατανοεί τη συμβολή της κάθε μιας στο θέμα των επαγγελματικών αποφάσεων.
- 16) Να είναι σε θέση να διαχειρίζεται, να επεξεργάζεται και να παρουσιάζει πληροφορίες σχετικές με σπουδές, επαγγέλματα και αγορά εργασίας, σύμφωνα με τις αρχές της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής.
- 17) Να μπορεί να οργανώνει και να λειτουργεί Αρχείο Πληροφόρησης και Βιβλιοθήκη ΣΕΠ.
- 18) Να μπορεί να διακρίνει τι είδους βοήθεια χρειάζεται κάθε μαθητής και αν χρειασθεί να γνωρίζει να τον συμβουλεύει καταλλήλως ώστε να απευθύνεται στην αρμόδια Υπηρεσία.
- 19) Να αναπτύξει αυτογνωσία και ικανότητες αυτοελέγχου που απαιτείται κατά την εργασία του με τους μαθητές και τους γονείς σε προσωπικό ή ομαδικό επίπεδο, και γενικότερα στο χώρο εργασίας.

Δ. Προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι ανάγκες του ρόλου που αναφέρθηκε, οι επιμορφωθέντες θα δεσμευτούν, όσον αφορά την απασχόληση τους στο θεσμό, για ορισμένο χρονικό διάστημα. Σε κάθε νομό θα προβλεφθεί ορισμένος αριθμός καθηγητών προς επιμόρφωση. Ο αριθμός αυτός θα προκύψει μετά από διευθέτηση του τρόπου και χρόνου απασχόλησης και δέσμευσης των καθηγητών που θα επιμορφωθούν.

Κατά την διάρκεια της επιμόρφωσης, οι επιμορφούμενοι θα απαλλάσσονται από τα διδακτικά τους καθήκοντα.

Η επιμόρφωση θα έχει διάρκεια 520 ώρες, θα διεξαχθεί κατά τα ημερολογιακά έτη 1998-1999, σ' όλη τη χώρα, σε διαφορετικά Ιδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Ε. Οι όροι και οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες θα διεξαχθεί η επιλογή των Καθηγητών, που θα επιμορφωθούν, αλλά και όλα τα άλλα θέματα που αφορούν την Επιμόρφωση θα ρυθμισθούν με οδηγίες, που θα ακολουθήσουν.